

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/220/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4314202737
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4314202737.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Podhorcovej a sudkýň JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Marty Polyákovej, v právnej veci žalobkyne: W. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. B. XXX, zastúpenej JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Košice, Kuzmányho 29, proti žalovanej: POHOTOVOSTĚ s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, zastúpenej JUDr. Barborou Korenecovou, advokátkou so sídlom Malinovo, Sinečná 765/3, korešpondenčná adresa: POHOTOVOSTĚ s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, o zaplatenie 424,90 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Levice z 3. decembra 2014 č. k. 9C/24/2014-99, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu, ktorou sa žalobkyňa voči žalovanej domáhala zaplatenia 424,90 eura s 8,25 % ročným úrokom z omeškania od 07. 02. 2014 do zaplatenia, zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP a úspešnej žalovanej nepriznal náhradu trov konania, nakoľko jej v súvislosti s týmto konaním trovy nevznikli. Právne vec odôvodnil s poukazom na ust. § 100 ods. 1, § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj OZ). Uviedol, že účastníci konania uzatvorili úverovú zmluvu dňa 27. 03. 2006. Keďže žalobkyňa ako fyzická osoba vystupovala v tomto právnom vzťahu ako spotrebiteľ a žalovaná ako podnikateľ poskytujúci službu, je nutné túto zmluvu podľa obsahu nepochybne kvalifikovať ako zmluvu spotrebiteľskú, na ktorú sa vzťahujú ust. § 52 a nasl. OZ. Následne sa aj premlčanie posudzuje podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovanou skúmal, či k premlčaniu nedošlo. K bezdôvodnému obohateniu žalovanej došlo okamihom splatenia poslednej splátky, t. j. dňa 14. 02. 2007, keď namiesto poskytnutej sumy 531,10 eura žalobkyňa zaplatila 956 eur. Keďže v úverovej zmluve chýba údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, čo sankcionuje úver bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou, žalovanej neprináležia ani úroky z úveru, ani poplatky vo výške 424,20 eura. Trojročná premlčacia doba uplynula 14. 02. 2010 a žaloba bola podaná až dňa 17. 02. 2014. Neobstojí tvrdenie žalobkyne, že v danom prípade je potrebné aplikovať objektívnu 10-ročnú premlčaciu dobu, pretože žalovaná konala v úmysle sa na jej úkor obohatiť neuvedením údajov o RPMN v úverovej zmluve. Úmyselné konanie žalovanej žalobkyňa jednoznačne nepreukázala, a preto nie je zřejmé, že žalovaná pri uzatváraní úverovej zmluvy so žalobkyňou konala úmyselne, keď do zmluvy RPMN neuviedla s cieľom bezdôvodne sa obohatiť na jej úkor.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa domáhajúc sa zrušenia rozsudku v celom rozsahu a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodila ust. § 205 ods. 2 písm. a/, d/, f/ OSP. Uviedla, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov

k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Zároveň nepovažovala za dostatočne zdôvodnené rozhodnutie v tom smere, že žalovaná nekonala úmyselne. Ako jediný argument použil súd na podporu svojho záveru, že žalovaná by sa vystavila svojim konaním do rizika. Tento záver je spochybniteľný a nelogický. Zároveň poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR a iných všeobecných súdov. Žalovaná zneužila svoje silnejšie postavenie vo vzťahu k spotrebiteľovi pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv a prijímaní plnenia, na ktoré nemala nárok. Spravidla uzatvára iba imperfektné zmluvy, na základe ktorých prijíma plnenie bez právneho nároku. Konanie žalovanej je vopred premyslené z hľadiska pomeru rizika voči dosiahnutému zisku a ekonomicky výhodné. Žalobkyňa považuje konanie žalovanej za úmyselné, a preto na daný právny spor je nutné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o 10-ročnej premlčacej dobe v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia. I keď boli už známe viaceré rozhodnutia súdov, v ktorých bolo konštatované porušenie zákona neuvedením obligatórnych údajov v zmluvách o úvere žalovanej, žalovaná svoje zmluvy nedáva do súladu so zákonom a neuvádza podstatné údaje, pri absencii ktorých sú také zmluvy bezúročné a bezpoplatkové a zároveň v nich požaduje odplatu v rozpore so zákonom a dobrými mravmi. Aj to preukazuje úmysel žalovanej sa obohacovať v rozpore so zákonom na úkor spotrebiteľov, spoliehajúc sa na ich pasivitu a právne nevedomie pri ochrane svojich práv.

Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť majúc za to, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. V priebehu konania nedošlo k preukázaniu úmyselného konania na jej strane. Nárok žalobkyne je premlčaný nielen v subjektívnej lehote, ale aj zákonnej 3-ročnej lehote, ktorá márne uplynula 14. 02. 2010.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania a v zákonom stanovenej lehote (§ 201, § 204 ods. 1 OSP) a zistení, že odvolanie spĺňa náležitosti § 205 a nasl. OSP, preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa a konanie ktoré mu predchádzalo, byť viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP), s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 156 ods. 3 OSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné. Preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

Predmetom konania bola žaloba žalobkyne voči žalovanej o zaplatenie 424,90 eura s 8,25% ročným úrokom z omeškania od 07. 02. 2014 do zaplatenia z titulu plnenia na základe zmluvy o úvere č. 4092522 uzatvorenej medzi účastníkmi konania dňa 27. 03. 2006, ktorou došlo k poskytnutiu finančných prostriedkov žalobkyne vo výške 531,10 eura.

Podľa § 451 ods. 1 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 OZ, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 100 ods. 1 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101-§110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 107 ods. 1, 2 OZ právo na vydanie plnenia bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za 3 roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Premlčanie je uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo vykonané, v dôsledku čoho môže povinný subjekt čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Účelom inštitútu premlčania je na jednej strane viesť oprávneného (veriteľa) k tomu, aby v prípade nesplnenia záväzku povinným (dlžníkom) zbytočne neodkladal uplatnenie svojho práva, na druhej strane poskytnúť dlžníkovi nástroj na obranu proti veriteľovi, ktorý svoje právo neuplatnil v ustanovenej lehote. Premlčacou dobou sa rozumie doba, v ktorej musí byť vykonané právo, aby nedošlo

k jeho premlčaniu. Vznesenie tejto námietky nemá za následok zánik samotného práva; dlžníkom účinne vznesená námietka premlčania bráni súdnej vymáhateľnosti premlčaného práva.

V dôsledku vznesenej námietky premlčania žalovanou, sa odvolací súd pred hmotnoprávnym posúdením merita veci musel zaoberať otázkou možného premlčania žalobkyninho nároku (§ 100 ods. 1 OZ). V prejednávanej veci bolo preto nutné vysporiadať sa s otázkou okamihu vzniku nároku žalobkyne na zaplatenie žalovanej sumy.

Záver súdu prvého stupňa o tom, že uplatnené právo žalobkyne je právom na vydanie bezdôvodného obohatenia, odvolací súd považoval za správny. Keďže žalovaná v priebehu konania vzniesla námietku premlčania, súd prvého stupňa sa s ňou správne vysporiadal v zmysle § 100 ods. 1 tretej vety OZ, podľa ktorého právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110); na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka a ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčacie lehoty pri uplatnení práva z bezdôvodného obohatenia sú upravené v ust. § 107 prvej a druhej vety OZ.

Právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia sa môže premlčať tak v subjektívnej dobe, ako aj v objektívnej dobe. Ak sa povinný subjekt premlčania dovoľá, nemožno oprávnenému právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia priznať, ak márne uplynula aspoň jedna z uvedených lehôt. Začiatok plynutia premlčacích dôb je určený okamihom, keď došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia, t.j. kedy ide o okamih splnenia všetkých predpokladov občianskoprávnej zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie. Subjektívna premlčacia doba môže začať plynúť najskôr od začiatku objektívnej premlčacej doby. V desaťročnej premlčacej dobe sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Úmysel, či už priamy alebo nepriamy, musí smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu sa, a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Ak nie sú splnené podmienky na desaťročnú premlčaciu dobu, platí trojročná objektívna premlčacia doba, a to aj v prípade, keď povinný získanie bezdôvodného obohatenia vôbec nezavinil; zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je zodpovednosťou objektívnou. Začiatok plynutia subjektívnej a objektívnej lehoty je stanovený odlišne a na sebe nezávislý je aj priebeh plynutia ako aj ich skončenie. Pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený skutočne dozvedel (bez ohľadu na to, že pri vynaložení všetkého úsilia sa mohol dozvedieť skôr), že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto bezdôvodné obohatenie získal. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby, je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. V prípade absolútne neplatného právneho úkonu, bezdôvodné obohatenie, získané z tohto úkonu, vzniká od samého vzniku právneho úkonu.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že v prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, t.j. subjektívna a objektívna premlčacia doba. Jej začiatok je upravený odlišne s tým, že tieto dve premlčacie doby začínajú, plynú a končia nezávisle na sebe. Subjektívna premlčacia doba je kratšia - dvojročná, objektívna premlčacia doba je buď trojročná v prípade bezdôvodného obohatenia vzniknutého z nedbanlivosti alebo desaťročná, ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie. Podľa názoru odvolacieho súdu v posudzovanom prípade je rozhodujúcou otázkou, kedy začala plynúť subjektívna dvojročná premlčacia doba. Za rozhodujúci pre začiatok jej plynutia treba považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získa. Nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť sa potrebné skutočnosti dozvedieť už skôr. V danom prípade teda nie je podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa žalobkyňa pri riadnej starostlivosti musela alebo mohla dozvedieť, že na jej úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale je rozhodujúce, kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedela. V danom prípade tak pri posudzovaní vedomosti žalobkyne o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom v prospech koho k obohateniu došlo, treba z hľadiska § 107 ods. 1 OZ vychádzať zo dňa (dní), kedy žalobkyňa splatila žalovanej úver, z ktorého požadovala vydanie bezdôvodného obohatenia pozostávajúceho zo splatených úrokov a poplatkov, a to bez ohľadu na skutočnosť, či žalobkyňa skutočne vedela o prípadnej neplatnosti zmluvy o úvere v časti poplatkov a úrokov a o tom, že sa bezdôvodne obohacuje žalovaná.

Odvolací súd vychádzajúc z vyššie uvedeného dospel k záveru, že k bezdôvodnému obohateniu došlo dňom 14. 02. 2007, ktorým dňom žalobkyňa splatila predmetný úver. Následne z toho vyplýva, že subjektívna dvojročná premlčacia doba uplynula dňom 14. 02. 2009. Žalobkyňa si uplatnila svoj nárok

žalobou podanou na súd dňa 17. 02. 2014, teda po uplynutí tak subjektívnej ako aj objektívnej premlčacej lehoty.

Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval prvostupňový rozsudok vo výroku za vecne správny. Námietku žalobkyne popísanú v odvolaní a týkajúcu sa toho, že premlčacia doba je v tomto prípade až 10-ročná z dôvodu, že ide o úmyselné konanie žalovanej, odvolací súd neakceptoval. Pokiaľ žalobkyňa v konaní tvrdila, že na strane žalovanej ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, bola povinná na preukázanie tohto jej tvrdenia označiť alebo doložiť relevantný dôkaz. Uvedené úmyselné konanie žalovanej však žalobkyňa ničím nepreukázala, čím neunesla dôkazné bremeno tohto jej tvrdenia. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov napadnutý rozsudok vo veci samej i vo výroku o trovách konania ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

V odvolacom konaní bola úspešná žalovaná. Podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP by mala právo na náhradu trov vynaložených v tomto štádiu konania. No keďže jej žiadne trovy nevznikli, odvolací súd rozhodol, že sa jej ich náhradu nepriznáva.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.